

Észrevételek, kérdések

1. A Környezetvédelmi hatóság részéről – tanulmányozásra - megküldött környezeti hatástanulmány preambuluma, sajnálatos módon, egyoldalúan mutatja be az éghajlatváltozás meteorológiai és hidrológiai hatásait, amikor kizárólagosan, a „szárazodásról, illetve az elhúzódó és egyre gyakoribbá váló vízhiányról” mint alapvető problémáról beszél, ugyanakkor nem tesz említést arról, hogy az egyre melegedő légkörben, szélsőségesebb csapadékok is előfordulnak. Napjainkban egyre gyakrabban bekövetkező esemény, hogy hirtelen érkezett özvényszerű esőzések bénítják meg, nagyvárosok és egyéb települések életét, földrajzi helyzettől függetlenül, melyek intenzitása és gyakorisága növekszik a klímaváltozás hatására. A nagyobb katasztrófákat a meglévő infrastruktúra nem képes kezelni, mivel ezeket a műtárgyakat, olyan éghajlatra tervezték, amely már nem létezik.
2. Az általános jellegű megállapítások, a Pallagi Barackvirág lakópark (a továbbiakban: Lakópark) esetében, kiemelt jelentőséggel bírnak, mivel olyan egyedi sajátosságokat szükséges figyelembe venni, amelyekkel, a környezeti hatástanulmány nem számolt:

Nincsenek arra vonatkozóan vizsgálati adatok, hogy a Lakópark talaj szerkezeti elemei – aggregátumok, talajkolloidok, talajoldat, talajlevegő, amelyek együttesen meghatározzák a talaj fizikai tulajdonságait és vízháztartását -, hogyan fognak megváltozni a projekt eredményeképpen, amikor a talajvízszint, a környezeti hatástanulmányban ismertetett módon megemelkedik. Nem került méréssel megállapításra, a szikkasztási sík és a mértékadó talajvízszint. Ennek hiányában pedig nem lehet meghatározni, hogy milyen veszélyt jelent a beruházás, a környező lakóingatlanok tekintetében. Kérem a szakértői számításokat elvégezni arra vonatkozóan, hogy a projekt, milyen vízszint emelkedést fog okozni a környező ingatlanoknál és mekkora lesz a hatásterülete a talajvízszint változásnak a valós csatorna méretek alapulvételével. Kérem, hogy a számításukat monitoringkutak betervezésével tegyék ellenőrizhetővé, igazolhatóvá. Több évre előre végezzék el a hatásbecslést, számítást, modellezést, hasonlóan a Nagyerdő erdőrésztében történő átszivárgás számításához. A környéken megépült házak alapjait, aknáit, medencéit elérheti-e a talajvíz emelkedése. Kérem a jelenleg hiányzó számítások levezetését, ismertetését.

3. A környezeti hatástanulmányból egyértelműen megállapítható, hogy az eredeti tervekben, a Pallagi csatorna kiépítése nem szerepelt, az erre irányuló elképzelés – mint új elem – kizárólag a módosított projektben került felszínre. A környezeti hatástanulmány – laikus számára is felismerhetően – nem tartalmaz tudományos megalapozottságú elemzéseket és vizsgálatokat, a Lakóparkot érintően, úgy ahogyan az más területek esetében megszokott.
4. A környezeti hatástanulmányban alkalmazott általános érvényű hivatkozások és utalások mellett, mindösszesen az olvasható, hogy a „Pallagi csatorna fejlesztése, megközelítőleg 2400 m hosszon, mederrendezéssel és részben új nyomvonal és meder kialakításával realizálna. A tervezett nyílt csatorna, a Lakópark fő belvíz elvezető műtárgya lenne, a csatorna torkolatánál kiépül egy beeresztő zsilip a Kondorosba. A Pallagi csatorna fejlesztésénél, a nyomvonal kiválasztásnál, a legfontosabb tényező az volt, hogy lehetőség szerint, a beépített terület mellett úgy haladjon el, hogy annak építményeit a belvízelvezetés ne veszélyeztesse. Ezért attól minél távolabb vezessék el, de ugyanakkor, az északkeleti oldalon lévő területből, minél kevesebb rész kerüljön kisajátításra. A meglévő nyomvonaltól való jelentős eltérés nem lett volna célszerű. Üzemeltetői tapasztalatok szerint, a csatorna/árok régi nyomvonalát rendbe kell hozni, a térségben keletkező csapadék- és

belvizek elvezetésére. A beépítések miatt, a régi Pallagi csatorna/árok nyomvonala nem rekonstruálható teljesen. Jelenleg az a rendező elv, hogy a csatorna ne vegyen részt közvetlenül a vízpótlásban, de mint belvíz levezető nyomvonal kerüljön helyreállításra. A Pallagi csatorna nyílt medre a rajzon jelölt nyomvonalon lenne kialakítva. A légi fotón még látszik a nyomvonal egy részének helye. Ennek megfelelően ez a szakasz nem kerülne helyreállításra”. Az idézett szöveg nyelvtani értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy a vízügyi szakemberek felismerték annak a jelentőségét, hogy a Pallagi csatorna nyomvonala, a Lakóparktól tisztes távolságra kerüljön, ugyanakkor azt is érvényre kell juttatni, hogy a másik oldalon lévő területből – költséghatékonyság okán – a lehető legkisebb terület kisajátítására kerüljön sor. A kérdés elméleti megközelítése helyes, mely tény, eredményezheti a Lakóparkban élők feltétlen támogatását, ugyanakkor azt tapasztalom, hogy a konkrét megvalósításra irányuló elképzelések eltorzultak, amelyek teljes elutasítást válthatnak ki az ott élők között. Feltehetően az anyagi szempontok, felülírták a szakmai elképzeléseket, így fordulhatott az elő, hogy a Pallagi csatorna nyomvonalának és kialakításának megtervezésekor, nem az aktuális adatokat használták fel. A mellékletként csatolt műholdas felvételeken ugyanis nem látszik, az időközben beépült Lakópark – megközelítően, 150-180 darab lakóház -, viszont felismerhető az az erdőterület, amelyet a közelmúltban irtottak ki - még a kivágott fák gyökereit is kiásták a földből - semmi nyomát nem hagyva a hajdani erdőnek. Az alkalmazott technológiából az következik, hogy a tulajdonos, a jövőben nem erdőként kívánja hasznosítani a jelzett területet. A környezeti hatástanulmányban sajnos nem találtuk meg, azon közvetlenül érintett lakóingatlanokra vonatkozó számításokat, ismereteket és hatásokat, amelyeket a lakópark északi részét érintik, így különösen a BENCSIK ISTVÁN utcát, a FEKETE ISTVÁN UTCA északi végét, annak jobb oldalán található RUZSÁNYI LÁSZLÓ utcát, ahol az ott épített nagy értékű új ingatlanok tekintetében - igen jelentős,- a lakosságot érintő hatásokat is számításba kell venni.

Összegezve a leírtakat elmondható, hogy a Lakópark közössége szemszögéből – figyelembe véve, a gazdasági, vagyon és életbiztonsági érdekeket – teljes mértékben elfogadhatatlan, a környezeti hatástanulmányban szereplő tervezet, mely szerint, közvetlenül a Lakópark mellett, a Bencsik István utcai telkek, hátsó telekfronti részétől néhány méterre, épüljön meg, a nyílt rendszerű vízlevezető csatorna.

5. Ezen túlmenően, a költséghatékonyság elve sem jut érvényre, mivel a Debrecen, Külterület, 027 helyrajzi szám alatt felvett, kivett árok művelési ágú, 9218 m² nagyságú terület – adásvétel, illetve árverési vétel jogcímen – magánszemélyek, döntően, a Bencsik István utcában lakók tulajdonába került, így közösségi érdekből történő hasznosítás esetén, ezt a terület, ki kell sajátítani. Jelen beadványhoz mellékelten csatolom, az általam felkért szakértő által elkészített, alternatív nyomvonalat tartalmazó térképvázlatot, mely egyidejűleg szolgálja, a Lakóparktól való megfelelő, kívánatos távolságtartás és a költségekkel való tudatos gazdálkodás követelményét. A zöld vonallal jelölt nyomvonal, a Lakóparktól, 250 – 300 méteres távolságban halad, azon a területen, ahol a tulajdonosa, kiirtotta az erdőterületet, így egy esetleges kisajátítás – számításba véve, a csatorna kialakításának változatlan műszaki paramétereit – nem igényel további pénzügyi források bevonását.
6. A környezeti hatástanulmány egyéb adatait megismerve, óhatatlanul felvetődik az a kérdés, hogy miért helyezik el zárt, 4.5 méter mélységben kialakított csatornába, a Labdarugó Akadémia és a Nemzetközi Iskola közelébe telepítendő csatornaszakaszokat, holott ezek nyomvonala, lényegesen nagyobb távolságban van az említett intézményektől. Mi a szakmapolitikai indoka annak, hogy a Labdarugó Akadémia és a Nemzetközi Iskola melletti csatornaszakaszon, zárt rendszerű, míg a Lakópark melletti csatornaszakaszon, nyílt rendszerű műtárgyakat alkalmaznának. Álláspontom szerint – figyelembe véve az összes

értékelésre váró szempontot – a lakóparkkal közvetlenül határos csatornaszakaszt kellene zárt rendszerben elvezetni.

7. Az építésre kerülő csatorna álláspontom szerint, nyitott jellegénél fogva szennyeződhet és tartalmazhat bemosódó csapadékvizet is. /- állat tetemekkel, rovarokkal, mezőgazdasági kemikáliákkal, stb.,stb./ A szennyeződhető felszíni és csapadékvizek elszikkasztása, vízügyi-vízvédelmi szempontból, csak a szikkasztási sík (fenékszint) és a mértékadó talajvízszint között legalább, 1 m távolság teljesülése esetén engedélyezhető.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 3. §-a alapján: „33. műszaki védelem: a környezetvédelmi megelőző intézkedések közé tartozó olyan műszaki megoldások összessége, amelyek megakadályozzák vagy minimalizálják a tevékenységekből származó szennyező anyagok bejutását a felszín alatti vízbe, vagy a földtani közegbe;”

Álláspontom szerint, a folyamatosan szivárgó víz, a térség talaj vízviszonyainak káros megváltozását okozza a lakóingatlanok közelségére figyelemmel. A lakóingatlanok állagát a szivárgó víz veszélyeztetni fogja. Erre vonatkozóan a környezeti hatástanulmány semmilyen számítást nem végzett el, ilyen irányú nyilatkozatot sem tett. A szennyeződhető csapadékvizek szikkasztására vonatkozóan a vízjogi létesítési engedély kérelemhez a vonatkozó jogszabály szerint előírt tartalmú dokumentáción felül csatolni kell a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet] 13. § (1) és (5) bekezdése alapján megállapított, formai és tartalmi követelményeknek megfelelő elővizsgálati dokumentációt, monitoring tervet az alapállapot-vizsgálat eredményének és a későbbi, az üzemeltetés során fellépő hatások figyelembe vételével, amelynek tartalmaznia kell a tervezet monitoring pontok (kutak és/vagy mintavételi furatok) számát, helyét, kialakítását, üzemeltetési rendjét, vizsgált komponensek körét, gyakoriságát. Kérem ezt a lakóingatlanokra eső területekre vonatkozóan és azok tekintetében is, pótolják.

8. Jelenleg az építéssel érintett területeken a rendezési tervvel való összhang nincs biztosítva. A fentiek alapján Pallag térségében, szabályozási terv módosítását kell elvégezni. Ennek hiányában a későbbi határozat, akkor válik végrehajthatóvá és az építési tevékenység, csak akkor kezdhető meg, ha a településrendezési terv olyan módosítása lép hatályba, amely a kért építési engedéllyel összhangban van.
9. A BERUHÁZÁSSAL KAPCSOLATOSAN, AZ ALÁBBI KÉRDÉSKÖRÖK MERÜLTEK FEL, AMELYEK TOVÁBBI TISZTÁZÁSRA SZORULNAK!

Ingtatlanok állaga és statikai biztonsága:

- Rezgésvédelem: A kivitelezés során használt nehézgépek és a későbbi esetleges szivattyútelepek rezgése, milyen hatással lesz, a lakóházak szerkezeti integritására az ott lakók életminőségére?
- 10.
- Süllyedés: Készült-e előzetes állapotfelmérés a környékbeli házakról, hogy az építkezés (vagy a megváltozott vízi környezet) miatti esetleges repedésekért, statikai károkért keletkező felelősség, utóbb telepíthető legyen. A jelenlegi talajtani vizsgálatok, nem terjednek ki, a lakóparkban létesített beton sávalapok víznyomásállóságára, a fa és cseréptető szerkezetek és fali elemek statikai és esztétikai károsodásának mértékére rövid és hosszú távon.

11.

- Páratartalom: a közvetlen vízközelésből adódó állandó páratartalom és a dermedéspont miatt lecsapódó köd és vízpára hatása a lakóházakra, annak környezetre, az ott lakók egészségére, rövid és hosszú távon, nem vizsgált, mérésekkel nem alátámasztott.

12. Talajvíz és vízelvezetés:

- Talajvízszint változása: A CIVAQUA program vízpótlása miatt várható-e a talajvízszint megemelkedése az utcánkban?

13. Fennáll-e a veszélye a pincék vizesedésének, vagy a falak felázásának, kifolyás, túlfolyás esetében a kertek árvízi területté válásának? Tekintettel arra, hogy a korábban kifejtettek szerint, a Lakópark egészében nincs esővíz elvezetés az a felszíni árkokban kerül elszikkasztásra, egy nagyobb eső esetén, a tetőkön összegyűlt csapadékvíz hová fog kerülni. Ezzel együtt megjegyezni kívánom, hogy a jelenlegi csapadékvíz elszikkasztása sem problémamentes, napokig színig van az árok, a kertekben bokáig ér a víz.

14.

- Belvízvédelem: Rendelkezik-e a terv olyan védelmi mechanizmussal, amely megakadályozza, hogy nagy csapadék esetén, a rendszer visszaduzzassza a vizet, a lakóingatlanok felé? Kérem az ezzel kapcsolatos kivitelezési rendszer kidolgozását és ismertetését!

15.

- Vízösszetétel: Nem ismert, hogy a program egészét tekintve, mintegy 1 millió m³ víz tárolása, milyen keletkezési helyekről származik és ennek milyen mennyisége érinti, Pallag település és különösen a Lakópark közvetlen környezetét. A hatósági tanulmány rögzíti és felsorolja azon gazdasági tevékenységet folytató termelő üzemeket, létesítményeket, amelyek érintettek a projekt kapcsán. A felsorolás álláspontom szerint nem teljes. Kérem, szíveskedjenek megjelölni azon ingatlanokat, amelyek kimaradtak a felsorolásból. Érintettek azon ipari beruházások, amelyek a hatásterületen, vagy annak közelében épültek, vagy fennállnak. Ebben a vízbe milyen kibocsátók milyen vize kerül és honnan keletkezik konkrétan. (Lakossági, ipari, csapadékvíz, szennyvíz, szürkevíz)

16. Gyermekbiztonsága és környezete, egészségügy:

- Fizikai védelem: A tervezett nyílt csatornaszakaszok, vagy tározók, el lesznek-e kerítve a gyermekek és kisállatok védelme érdekében. Milyen mechanikai akadályokkal kívánják biztosítani, hogy a lakóparkban lakó gyerekek élete testi épsége és biztonsága garantálva legyen.

17.

- A víz közelében élő őshonos erdei állatok vaddisznó, őz, borz, róka, vadkutya, nyúl, hüllők, állatról emberre terjedő betegségeit azonosították-e, melyek ezek és milyen eljárásokat kívánnak megvalósítani az emberek védelme érdekében.

18.

- Kórokozók és rovarok: A megnövekedett vízfelület (különösen a lassabb folyású, vagy pangó szakaszok) okoz-e majd jelentős szúnyoginváziót, vagy egyéb rovarok általi közegészségügyi kockázatot, a lakóövezet közvetlen közelében. Milyen módon

kívánják a Lakóparkban lakók nyugalma, védelmét biztosítani. A beköltöző invazív szúnyog és egyéb emberre veszélyes rovarfajok populációját nem tartalmazza a hatástanulmány. Ezen rovarfajok megnevezése és ezeknek az emberi környezetre veszélyes voltát vizsgálták- e rövid és hosszú távon. (kullancsok, darazsak, tigris szúnyog....stb és az általuk terjesztett betegségeik)

19.

- Karbantartás hiánya esetén (a környezeti hatástanulmány szerint nem terveznek ilyen munkákat) a vízben bomló növényi eredetű biotermék milyen szaghatással, bűzzel és bakteriális ártalmakkal, ezen keresztül tartós egészségkárosodással járhat, kiemelt figyelemmel, a gyermekkorú lakosságra. Kérem szakértő bevonásával tájékoztatni szíveskedjenek.

20.

- Építési forgalom: A kivitelezés ideje alatt, milyen útvonalon zajlik a személy és teherforgalom. Biztosítják- e forgalom közlekedésbiztonságát az utcánkban, kiemelt figyelemmel arra, hogy a Fekete István utca jelenleg is járhatatlan, az év napjainak túlnyomó részén, főként eső esetén Járda nem lévén számos szülő az útburkolaton kénytelen közlekedni, a gyermekeiket hozni vinni, sok esetben babakocsival. A beépítetlen telkek körülkerítetlenek, a gyermekek tekintetében közvetlen veszélyt jelentenek. Hogyan kívánják az esetlegesen bekövetkező baleseteket megelőzni.

21. Ingatlanpiaci érték és életminőség

- Piaci értékcsökkenés: Készült-e hatástanulmány arról, hogy a tájkép megváltozása, a műszaki létesítmények kivitelezése, közelsége, vagy a megnövekedett építési/karbantartási forgalom (rendszere, folyamatai nem ismertek), a leírt és kifejtett pontokban szereplő negatív hatások, hogyan befolyásolják az érintett ingatlanok piaci értékét. Milyen értékcsökkenéssel kell számolni az új ingatlanokkal kapcsolatosan. A keletkezett kárt a beruházóknak, lakosoknak hajlandó e kifizetni az Önkormányzat.

22.

- Zajterhelés: A „II/a ütem” keretében telepített műszaki berendezések (pl. zsilipek, átemelő) zajkibocsátása meg fogja- e haladni a lakóövezeti határértékeket. A Fekete István utcán várható, 1 db mérési pont decibelben mért kibocsátási értékét nem lehet mérvadónak tekinteni, figyelemmel arra, hogy a mérési pont nem a lakópark és a csatornamederrel közvetlen határos utcákban lakók zajterhelésére vonatkozik. Több esetben vélhetően tévesen a Bocskai kertről tesz említést ami a csatornától 10 km-re található.
- Javaslat: Kellő védőtávolság kialakítása min 200-250 méter távolságban a lakókörnyezettől, vagy az elkerülő út mellett kialakított védősáv környezetében elhelyezni a csatornát. A töréspontnál az erdőbe bevezetni. Esetleg mérlegelni, hogy a csatornát a 471. sz. főút nyomvonalához közelében, a védőárkokban helyezték el.

23. A fentiekre és a Tisztelt Környezetvédelmi hatóság tényállás tisztázási kötelezettségére tekintettel kérem, hogy:

Vizsgálják felül a jelenlegi környezetvédelmi hatástanulmány terv részemre megküldött változatát a közlekedési, gazdasági, társadalmi és államérdek figyelembevételével;

24. Hívják fel a generáltervezőt a terv módosítására úgy, hogy a Lakópark melletti csatorna a Bencsik István utcai lakóingatlanoktól legalább min 200-250 méter távolságra kerüljön kivitelezésre.

25. Vegyük figyelembe az élehető, egészséges környezethez, és a lakóingatlanok értékének megőrzéséhez és a kártalanítási kötelezettség elkerüléséhez fűződő nemzetgazdasági és államérdeket is.

Kérem, hogy észrevételeimet szíveskedjenek figyelembe venni, KÉRDÉSEIMET SZAKÉRTŐI VIZSGÁLATOKKAL ALÁTÁMASZTANI, és az ügy irataihoz csatolni szíveskedjenek.

Melléklet:

- Az általam felkért szakértő vázrajza az alternatív nyomvonalról

Az 1.-25. kérdések további három ízben beérkeztek a környezetvédelmi hatósághoz.

26. Észrevételem, amikor áramszünetkor leállnak a pällagi csatorna átemelő szivattyúi, akkor a z érkező vízmennyiség, hova fog torlódni, hova fog kiönteni? Tekintettel arra, hogy a Bocskaiakertnél vagy a fentebb található szivattyú szabályozása és áramellátása is egymástól függetlenül működik. Tehát engedni fogja a vízmennyiséget úgy is, hogy a szivattyú Pallagnál zár, nem működik, nem emel át. Álláspontom szerint, fennáll az elöntés veszélye a környező ingatlanoknál, így a ... hrsz. nál is. Célszerű lenne a csatorna kiöntési területet elvinni a környező lakóingatlanoktól megfelelő távolságra Kb. 200 méterre, hogy az ilyen eseteket biztonságosan lehessen kezelni.

27. Továbbá fontos, hogy egy nyílt csatorna meder esetében felmerül a tigrisszúnyog elterjedésének és inváziójának lehetősége, tehát a csatorna zavarni fogja a környéken élőket és veszélyes rovarok jelenlétét biztosíthatja a jelenlegi tervezés adatai alapján. A félelem a környéken lakók tekintetében megalapozott lehet, ha nincs megfelelő távolság az ingatlanok és a csatorna között. Hivatkoznék az alábbi Kúriai döntésre.[145]

A mentesülés feltételeit követően a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a bekövetkezett kár egyes aspektusait vizsgálta. E körben elfogadta a felpereseknek azt az érvelését, hogy a mobiltelefon-átjátszó torony működésétől való félelem az ingatlan forgalmi értékét befolyásolja, azt csökkenti, függetlenül attól, hogy az egészségkárosító hatás milyen mértékben bizonyított. A következőes gyakorlat szerint a zavarás megvalósulhat annak folytán, hogy a felperes jogi értelemben szomszédnak minősülő ingatlana értékcsökkenté miatt, hogy az esetleges sugárzástól való félelemmel együtt járó ellenérzés olyan tény, amely a kereslet csökkenése, illetőleg a kínálati ár alacsonyabb volta folytán befolyásolja az ingatlan forgalmi értékét (Kúria Pfv.20.913/2013/7.).[146] Az értékcsökkenés mint kár bekövetkezésének vizsgálata során tehát nemcsak az objektív, de a szubjektív tényezőket is figyelembe kell venni: a bírói gyakorlat szerint a perbeli létesítmény károsító hatásától való félelemérzet olyan tény, amely a kereslet csökkenése folytán befolyásolja az ingatlanok forgalmi értékét az ingatlanpiacon, tehát olyan szubjektív körülmény, amely forgalmi értékcsökkenésben objektívizálódik. Ennek mértékét mindig az adott eset sajátosságai alapján kell megítélni, figyelembe véve a helyszínt, illetve az ingatlannak a tornyoktól való távolságát és egyéb körülményeket is. Ennek meghatározása az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kompetenciájába tartozik, az értékvesztés nagyságrendjének meghatározásához a szakmai érvekkel alátámasztott becslés elfogadható (Kúria Pfv.21.382/2015/4.).

28. Tisztelt Döntéshozók! Még!!!

Hajdú-Bihar megye lakosaként határozottan tiltakozom a CIVAQUA program második ütemének jelenlegi iránya ellen.

A beruházás kommunikációja szerint a cél a lakossági vízellátás biztonságának növelése és a térség vízhiányos állapotának javítása. A valóság ezzel szemben az, hogy a program egyre nyilvánvalóbban a megye területére telepített, rendkívül vízigényes ipari létesítmények –

különösen akkumulátorgyárak – működésének előkészítését és kiszolgáltatását szolgálja, közpénzből, a lakosság és a környezet nevében.

Ez félrevezető, és elfogadhatatlan. Teljes bizalomvesztés. Hogyan lehet a víz, ipar kontra lakosság, és ez egyben politikai érdek?

Egy vízhiánnyal küzdő térségben, ahol a talajvízszint folyamatosan csökken, a vizes élőhelyek sorra eltűnnek, a termőtalaj vízháztartása romlik, nem lehet elsődleges cél az ipar vízigényének biztosítása. A CIVAQUA II. üteme jelen formájában nem a táj, nem az ökoszisztémák, nem a helyi közösségek hosszú távú életképességét szolgálja, hanem egy rövid távú iparpolitikai döntés vízigényét legitimálja.

Fontos egyértelművé tenni!

A lakossági ivóvízbiztonság nem lehet kommunikációs hivatkozás ipari érdekek mögé rejtve.

A közpénzből és más forrásokból megvalósuló vízpótlás nem használható fel úgy, hogy annak hasznát döntően ipari szereplők élvezzék, miközben a környezeti vízháztartás tovább romlik, a lakosság pedig hosszú távon nagyobb kockázatnak van kitéve.

Követeléseim világos.!

29. A CIVAQUA rendszer elsődleges és számonkérhető célja a talajvízszint stabilizálása, a természetes víztestek és vizes élőhelyek helyreállítása legyen.

Az ipari vízfelhasználást el kell választani a lakossági és környezeti vízpótlástól, külön rendszerben, szigorú korlátokkal és valós nyilvános ellenőrzéssel.

A nagy vízigényű ipari létesítmények csak akkor működhessenek, ha vízigényüket döntően újrahasznosított vízből fedezik, azt ismét semleges vízként vissza juttatják a tájba, és kötelező, mérhető mértékű vízvisszpótlást valósítanak meg a térségben (beszivárogtatás, tájrehabilitáció, élőhely-rekonstrukció).

Rövid javaslat, amely valódi egyensúlyt teremti!

A CIVAQUA-ból származó vízmennyiség kizárólag környezeti és lakossági célra legyen felhasználható, míg az ipar számára külön ipari vízkör kerüljön kialakításra, kötelező vízvisszatáplálási aránnyal és független monitoringgal.

Hajdú-Bihar jövője nem válhat egy vízigényes ipari modell kísérleti terepévé.

A víz nem korlátlan erőforrás, és nem politikai kommunikációs eszköz.

Tiszta vizet a pohárba – és tiszta beszédet a döntések mögé.

Egy hajdú-bihari lakos

30. A civaqua kiépítése közben milyen szakmai segítséget vesznek igénybe az ott élő állatok védelmében?

31. A déli országrész Tisza vízhozamot milyen mértékben befolyásolja a civaqua?

32. Erről melyik vízügyi szakemberek véleményét kérték ki?

33. Készült a beruházás előtt az érintett területek biodiverzitásra mért hatástanulmánya?

34. A civaqua beruházáson keresztül érkező víz lakossági, természetvédelmi célú felhasználását milyen garancia, szerződés biztosítja?

35. A dokumentum szerint morfológiai szempontból kategóriaromlás nem várható, ugyanakkor a mederburkolatok arányának növekedését is rögzíti. Kérdésként merül fel, hogy a burkoltság növekedése milyen konkrét indikátorok javulásával kerül ellensúlyozásra és milyen adatok támasztják alá ellenőrizhető vállalások formájában, hogy ez hosszú távon nem eredményez hidromorfológiai állapotromlást. A mentesség szükségességének megítélése e tekintetben további vizsgálat igényét feltételezi.

36. A környezeti hatástanulmányban megfogalmazott javaslatok elbírálásáról szóló hatósági döntésről a lakosság milyen módon értesülhet és az önkormányzat milyen kötelezettséget vállal a döntés tartalmának nyilvános közzétételére?
37. *„A „tájpotenciál a „táj teljesítőképességét”, azaz meghatározott használatokra való alkalmasságát jelenti. A vizsgált tájrészlet jelenlegi használata alapján magas mező- és erdőgazdasági potenciállal rendelkezik és az ipari-gazdasági potenciál is számottevő (pl. különösen Debrecen esetén).”* E szövegrészlet statikus állapotként kezeli a tájpotenciált, miközben az valójában erősen függ a gazdaságpolitikai döntésektől. Amennyiben a közérdeket sértő hasznosítás aránya növekszik, például az akkumulátorgyárak és azok kiszolgálóüzemei által okozott területfoglalás miatt, az ellentmondásos lehet a hazai élelmiszerbiztonság szempontjából. Az ipari vízhasználat és területfoglalás előnyt élvezhet a mezőgazdasági vízigényekkel szemben, ami növelheti az importfüggőséget és csökkentheti a klímaalkalmazkodó élelmiszertermelés mozgásterét. Ez a folyamat kockázatot jelent a mező- és erdőgazdasági tájpotenciál csökkenésére, ami végső soron a táj összteljesítőképességének romlásához vezethet. Ennek vizsgálata a dokumentumban miért nem jelenik meg?
38. A dokumentum szerint *„a beavatkozások fő céljának – a tartós vízpótlás – megvalósításával a térségmezőgazdasági, ökológiai és rekreációs potenciálja is jelentősen növekszik.”*A vízjogi engedélyezési eljárás során – különös tekintettel Nemzeti Akkumulátor Iparági Stratégia 2030-ra – milyen jogi garanciák biztosítják azt, hogy az ipari vízfelhasználás ne írja felül az ökoszisztéma – beleértve az emberi populáció – védelmét, a lakossági vízellátás elsődleges prioritását, tekintve hogy az Eve Powerközmeghallgatását követően nyilvánvalóvá vált, hogy a vízfelhasználás ellenőrzési rendszerének jelenlegi gyakorlata jelentős kockázatokat hordoz magában, mivel bár a lakossági vízellátás elsődlegessége a vonatkozó jogszabályok alapján egyértelműen rögzített, olybá tűnik, hogy a havonta történő mérőóra-leolvasás nem biztosít kellő garanciát ezen prioritás tényleges érvényesítésére. A lakossági jogok és az ökológiai érdekek tényleges védelméhez szükségszerűek tűnnek a valós idejű vízfelhasználási adatok, valamint ezek transzparenciája, továbbá az azonnali beavatkozást lehetővé tevő szabályozási és műszaki garanciák rögzítése az engedélyezés során. Az indok, hogy ipari túlfogyasztás esetén akár több héten, extrém esetben akár 30 napon keresztül is fennállhat olyan állapot, amely csak utólag kerül észlelésre és szankcionálásra. Ez a gyakorlat a megelőzés elvével nem egyeztethető össze és azt a kockázatot hordozza, hogy a rendszer terhelhetőségének határai egyfajta „tesztelési kiskapuként” kipróbálhatóvá válnak. Az Eve Power közmeghallgatásáról HB/17-IKV/01408-90/2024 ügyiratszámom készült jegyzőkönyv és az ennek mellékletét képező észrevételekben írottak tükrében az állítás miszerint *„az előre meghatározott vízkapacitás nem léphető át jelentősen”,* az azt jelenti hogy az EVE Power új, magasabb fogyasztási limit megállapítására jogosult. Melyek tehát a konkrét műszaki és szabályozási garanciák annak érdekében, hogy a lakossági vízellátás és az ökoszisztéma védelme ne csupán elvi prioritás legyen, hanem egy esetleges ipari túlfogyasztás vagy vízhiány esetén azonnal, utólagos szankciók helyett megelőző jelleggel érvényesüljön
39. Milyen forrásokra épül a CIVAQUA projekt finanszírozása és számíthat-e a projekt európai uniós támogatásra?
40. Amennyiben pénzügyi források nem vagy csak részben állnak rendelkezésre, hogyan biztosítható a Víz Keretirányelv azon követelésének teljesülése, amely szerint minden felszíni víztestnek 2027-ig jó ökológiai állapotba kell kerülnie?

41. Tekintettel arra, hogy a CIVAQUA projekt vizes élőhelyeket is érint, milyen konkrét intézkedéseket tervez a terület kezelője, valamint az illetékes vízügyi igazgatóság annak érdekében, hogy ezek a víztestek 2027-re elérjék a jó ökológiai állapotot?
42. Ki viseli a jogi és szakmai felelősséget?
43. Milyen beavatkozási kötelezettsége keletkezik a kezelőnek, hatóságoknak, illetve a vízügyi igazgatásnak?
44. Milyen feltételek teljesülése esetén lehet kimondani, hogy a projekt nem hozza a várt ökológiai hatásokat és milyen kötelező korrekciók következnek ebből?
45. Létezik-e bármilyen visszacsatolási mechanizmus, civil kontroll, amely alapján a negatív hatások esetén módosítható vagy felfüggesztendő a kivitelezés?
46. [Sérült Debrecen ivóvízbázisa](#) vagy legalábbis annak egy része korábban bizonyítottan veszélyeztetetté vált, ezért indokolt annak egyértelmű tisztázása, tervezés során figyelembe vették-e az egykori [Biogal \(új nevén TEVA\) környezeti terhelésének, vízszennyezésének tényét](#) és jelenlegi állapotát, kockázatait és esetleges utóhatásait a Víz Keretirányelv szerinti víztest állapot és az állapotromlás tilalmának értékelésekor és ezekről rendelkezésre áll-e nyilvános, naprakész adat?
47. Észrevételem, hogy Debrecen iparfejlesztési stratégiai célja az elmúlt években megváltozott és a korábban hangsúlyozott, több lábon álló gazdaságfejlesztés helyett az autóiparra, valamint az azt közvetve kiszolgáló beruházásokra és a beszállítói szektorra koncentráció modell vált meghatározóvá. E stratégiai elmozdulás közvetetten tetten érhető az infrastruktúra- és vízgazdálkodási fejlesztések irányában, valamint a természetvédelmi szempontok gyakorlati érvényesülésének gyengülésében. Mindezek előre vetítik, hogy mára Debrecen erőltetettnek címkézett iparfejlesztési orientációja hosszú távon jelentős vízügyi kockázatokat hordoz. Rendelkezésre áll olyan nyilvánosan hozzáférhető vízkészlet gazdálkodási terv, amely igazolja, hogy az iparfejlesztés irányai nem sértik az Európai Unió Víz Keretirányelvének alapelvét, különös tekintettel arra a követelményre, miszerint a felszíni és felszín alatti vizek állapotromlását meg kell előzni. Az Alaptörvény P) cikke szerint a vízkészlet a nemzet közös öröksége, lényegében a jövő nemzedékek védelme elvét rögzíti. Hogyan garantálják a meginvitált ázsiai beruházók és a hatóság, hogy a Tiszából ide vezetésre kerülő víz nem elsődlegesen a multinacionális ipari szereplők profitját, hanem az Alaptörvényben rögzített közös örökséget szolgálja? Kérem ismertetni a magyar vízjogi prioritási elv vízhasználati sorrendjét!
48. A hatástanulmányban foglaltak szerint a térség felszín alatti víztestei nem jó, illetve több esetben gyenge állapotúak, továbbá hogy a talajvízszint csökkenése igazolt probléma. Bár a projekt célja a talajvízszint emelése, a térségbe települő új ipari létesítmények hatalmas vízigénye miatt féltő, hogy a vízkészleteket, a CIVAQUA egyáltalán pótolni tudná és a környezet- és természetvédelmi célok nem teljesülnek. Kérem ismertessék a projekt tükrében, hogyan néz ki a térség teljes vízpolitikai pozíciója (ki dönt, ki függ kitől)? Ki hozza meg a vízkormányzási döntéseket és milyen szerepe van ebben a nemzeti park igazgatóságnak, illetve a helyi közösségeknek?
49. A dokumentum rögzíti, hogy a vízpótlás külső forrásból, a Tiszából, a Keleti-főcsatornán keresztül valósul meg, továbbá, hogy országhatáron áterjedő jelentős, kedvezőtlen hatás nem várható. Kérdés azonban, hogy ez az állítás változatlanul fennáll-e akkor is, ha a Tiszából történő vízkivétel lehetősége megváltozik pl. aszály vagy a Tisza kritikusan alacsony vízállása esetén akár országhatáron túli vízhiányos helyzetekben? Konkrét, rögzített időrend

vagy feltételrendszer rendelkezésre áll arra vonatkozóan, hogy pontosan mikor (milyen vízállásnál vagy melyik hónapban) lehet vagy épp tilos vizet kivenni a Tiszából? Kié a döntési jogkör kritikus vízhiány esetén? Az esetlegesen kieső vízmennyiség hogyan befolyásolja az alsóbb folyószakaszok államait és a CIVAQUA vállalásait? Felmérésre került-e miből lesz pótolva a Tiszában az a vízmennyiség, amelyet a Hajdúhátságra emelnek át? Egy ilyen mértékű beavatkozás nem csupán lokális, hanem nemzetközi jelentőségű beavatkozás, melyre nemzetközi kötelezettségek is vonatkoznak a Tisza vízgyűjtőjére tekintettel, amelyek korlátozhatják a vízkivétel mértékét. Mindezek tekintetében **csak nemzetközi hatásvizsgálat és egyeztetés** után valósítható meg, hogy a vízkivétel ne idézzon elő kedvezőtlen hatásokat a CIVAQUA vállalásainak teljesítésében.

50. A véleményezhető dokumentációkat megvizsgálva a tervezett beavatkozások hatásvizsgálatában nem találni említést a Debrecen Megyei Jogú Város veszélyelhárítási tervéről, melyben az alábbi - azonosított kockázati eseményekre - tevékenységi rend van meghatározva:

- Helyi vízkár kialakulásának helyzete;
- Rendkívüli időjárási helyzet;
- Nagykiterjedésű tüzek által okozott veszély;
- Földtani veszélyforrások;
- Veszélyes anyagok előállítása, felhasználása, tárolása, szállítása;
- Közlekedési utak, csomópontok, jelentős forgalom, tömegtorlódás;
- Felszíni és felszín alatti vizek ivóvízbázisok sérülékenysége;
- Humánjárvány, járványveszély, állatjárvány;
- Riasztási küszöböt elérő mértékű légszennyezettség;
- A lakosság ellátását közvetve biztosító infrastruktúrák sérülékenysége;
- Nemzetközi repülőtér;
- Migráció, menekültek ideiglenes elhelyezése.

A fentiek ismeretében kérek tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy milyen konkrét garanciák biztosítják, hogy a projekt nem súlyosbítja a földtani közeg és az ivóvízbázis sérülékenységét.

51. A dokumentum foglalkozik a földtani közeg védelmével, de nem tér ki a drasztikus vízszintingadozás okozta talajmechanikai veszélyekre. Nemzetközi precedensek igazolják, hogy a nagymértékű talajvízszint csökkenés következtében a víz helyére levegő kerül, ami a talajszerkezet meggyengüléséhez és hirtelen felszínsüllyedéshez, beomlásokhoz vezethet. Pl. [Mexikóban a talajvíz kitermelése](#) okozta drasztikus felszínsüllyedés, [Törökországban pedig a túlzott mezőgazdasági vízkivétel](#) következtében drámai módon megnőtt a beomlásos víznyelők száma. Hazai környezetben Nógrád vármegyében egy Nógrád vármegyei faluban, [Vizsláson egy hatalmas, mély kráter nyílt meg a szántóföldön](#). A szakértői vélemények szerint a terület alatt húzódó régi bányavágatokba a sok esőzés hatására nagy mennyiségű víz jutott be. Ez a víz kimosta a lazább talajrétegeket, és a meggyengült kőzet a felette lévő földtömeg súlya alatt beomlott. Az eset rámutat a földfelszín alatti üregek és a vízmozgás veszélyes kapcsolatára.
52. Igazolható-e, hogy Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata az új ipari területek kialakításával összefüggésben megtette azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a biológiai aktivitás értékének megőrzését a település közigazgatási határán belül, a 2023. évi C. törvény előírásai szerint?
53. Nem egyértelmű, hogy a Civaqua-program ökoszisztéma rehabilitációként vagy ökoszisztéma-átalakításként értelmezendő-e? Emiatt nem egyértelmű, hogy a Civaqua kivitelezése után helyre állhat-e az eredeti természeti környezet és fajgazdagság? Milyen konkrét ökológiai állapot tekinthető referenciának e kérdésben?

Ökoszisztéma-beavatkozások skálája

	Alacsony Ökológiai Kockázat Magas Ökológiai Kockázat			
	Teljes helyreállítás	Adaptív rehabilitáció	Funkció-átalakítás	Radikális átalakítás
Cél	 Eredeti állapot visszaállítása	 Részleges helyreállítás új kihívásokhoz igazítva	 Új ökológiai funkciók kialakítása	 Mesterséges ökoszisztéma új fajokkal
Biodiverzitás	 Eredeti fajok, teljes közösség	 Vegyes, adaptált fajok	 Új domináns fajok	 Invazív vagy monokultúra
Kockázat	 Alacsony	 Mérsékelt	 Magas	 Nagyon magas
Etikai Dimenzió	 „Ne árts” elv	 Kompromisszum természet és ember között	 Emberi célok dominálnak	 Erős beavatkozás a természetbe

54. Észrevételként merül fel, hogy Vekeri-tó, mint vizes élőhely esetén bár a terület védeltsége indokolt, a gyakorlatban e védeltség érvényesülése formális jellegű, mivel az Erdőpuszták térségének természetvédelmi állapota nem minden tekintetben felel meg a vonatkozó hazai jogszabályi és uniós kötelezettségeknek. A terület védeltségét eredetileg a 45/1994. (IX. 12.) Kr. sz. rendelet mondta ki, azonban ezt a 2006. augusztus 15-én hatályba lépett 24/2006. (VIII. 14.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezte:

„3. § E rendelet 2006. augusztus 15. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a helyi jelentőségű természeti érték védetté nyilvánításáról szóló 17/1992. (IV. 6.) Kr. sz. rendelet, a helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 26/1993. (V. 28.) Kr. sz. rendelet, a helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 45/1994. (IX. 12.) Kr. sz. rendelet, a helyi jelentőségű természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 42/1995. (IX. 25.) Kr. sz. rendelet, a helyi jelentőségű természeti érték védetté nyilvánításáról szóló 45/1992. (X. 5.) Kr. sz. rendelet és az e rendeletet módosító 41/2004. (XII. 14.) Kr. rendelet hatályát veszti.

Hajdúné dr. Csabai Éva s. k.,

jegyző

Kósa Lajos s. k.,

polgármester”

Forrás: <https://net.jogtar.hu/rendelet?docid=A0600024.DEB&dbnum=548&council=debrecen>

A fentiek igazolják, hogy a Vekeri-tó és az Erdőpuszták védeltségét 2006. aug 15-én megszüntették, azért mert a területet elhanyagolták, nem gondozták kellő mértékben, hagyták "elvadulni" és ezért nem nyilvánítható védetté?

55. „Esetünkben – alapvetően és hosszú távon – nem a beavatkozás okoz kedvezőtlen környezeti hatásokat, hanem a 'be nem avatkozás'.” Az ismertetett beavatkozásokon túl kerültek-e ténylegesen mérlegelésre alternatív tervek és vízgazdálkodási forgatókönyvek, különösen olyan megoldások, amelyek a „be nem avatkozás” következményeit más módon kezelnék? Független szakértők véleménye szerint a fancsikai tórendszer kialakítása önmagában nem tekinthető optimális megoldásnak, mivel a csapadékvizek természetes vizekbe vagy

tározókba történő elvezetése jelenleg nem megoldott. Ennek egyik alapvető oka, hogy a szennyvízcsatornahálózat szétválasztása nem halad a szükséges ütemben, így a tervezett beavatkozás hatékonysága és hosszú távú fenntarthatósága is kérdéses. A jelenlegi infrastrukturális hiányosságok mellett is garantálni lehet a beruházás hatékonyságát?

56. Pénzügyi hatékonyság és fenntarthatóság: Víz Keretirányelv (VKI) elvárása, hogy a költségeket a használóknak, fogyasztóknak kell állni, készült-e erre kimutatás a Keleti-főcsatorna vízkivételi mű létesítési, fenntartási, üzemeltetési, pótlási költségeit beleszámítva?
57. Ugyanígy VKI elvárás a vízhasználók, fogyasztók pontos ismerete. Hol, melyik ponton milyen szervezet, üzem... mennyi vizet vesz ki ebből a vízpótló rendszerből? (az agrár felhasználók megfizetik az árát és az ipar?)
58. A fogyasztó fizet elv mellett fontos az elővigyázatosság elve, megvizsgálásra került-e, hogy milyen inváziós fajokkal, özönnövényekkel veszélyezteti ez a vízpótló rendszer Debrecen körüli ökoszisztémákat? (pl. gyalogakáccal betérítjük az egész Hajdúhátságot...)
59. A problémák keletkezésénél történő kezelése elve, azaz Debrecen a csapadékeseményekből származó vizeket továbbra is levezeti vagy helyben szikkasztja? Helyben szikkasztás a telken belüli szikkasztás. A városkörnyéki tavakba, vízfolyásokba való vezetés már elvezetés nem helyben tartás. Milyen arányban vezetik el a csapadékvizeket? A debreceni szabályzók milyen előírásokat tartalmaznak a csapadék telken belül tartására? Mennyire tartják be?
60. Igen jelentős a legális/illegális vízkivételek negatív hatása (lásd lent), ezeket tervezi-e kezelni a város bárhogyan (figyelemfelhívás, ciszterna program, figyelmeztetés, tiltás, büntetés... skálán)?
61. Milyen arányú a csapadékvíz szennyvízcsatornába kötése, hány százaléka mentes a városnak ettől, mit tesznek a megszüntetés érdekében?
 - DNSH elv, károkozás tilalma,
62. Nagyobb csapadékesemény idején az egyesített csatorna rendszer továbbra is a Tóció-t terheli tisztítatlan szennyvizekkel? Mekkora területről, milyen gyakorisággal, hány m³ szennyvízzel kevert csapadék terheli a Tóciót?
63. A VKI szerint a vizek jó állapotba helyezésének határideje 2027, a Tóció gyenge állapotát jórészt a szennyező anyagok okozzák, mit terveznek ellene?
64. Tényleg úgy oldja meg Debrecen város a szennyezett vizek problémáját, hogy a város alatt egyszerűen a Tócióba vezeti azokat? (egyesített rendszer, szennyvíztelep...)
65. A nagyerdei feltöltő rendszer 45 napos feltöltés és szivárgtatás periódusokkal pont ökológiai csapdaként fog működni.
66. „CIVAQUA –Tóció” projekt elvileg "ökológiai szempontok figyelembevételével" valósult meg. Gyakorlatilag technokrata, vízépítő szemlélettel, rengeteg vasbeton műtárggyal látványtőrendszert hozott létre egy vízfolyásból ("14 duzzasztó műtárggyal, 4 fenéklépcső"). Az ökológiai, mérnökbiológiai szempontok, technikák nem jelentek meg a projektben. Ez a technokrata szemlélet várható a jelen projekt esetén is. ("Kondoros-csatorna mederburkolása; Cserei-ér mederburkolása; Cserei-ér - Fancsika I. ök. csat. mederburkolása; Kóc-ér mederburkolása; Kati-ér - Fancsika I. ök. csat. mederburkolása; Kati-ér mederburkolása 3 szakaszon" - ökológiai betontenger), a műtárgyak nem is lettek felsorolva...

67. Készültek EU-s elvárásoknak megfelelő hatásvizsgálatok VKI 4.7 cikk szerinti teljes vizsgálat, Natura (Élőhelyvédelmi Irányelv) 6.3-6.4 cikkek?

Háttér adatok:

"Hajdúhát (2.6.1_1) : A Hajdúháton az illegális felszín alatti vízhasználat meglehetősen magas, a bevallott érték több mint ötszöröse. Ennek a nagyobb része valószínűleg illegális kutakból származik."

"Debrecen és környezete (2.6.1_2): A Hajdúság sík vidékein azonban (például a Hajdúböszörmény–Nagyhegyes–Debrecen közötti terület jó részén) sok helyütt 8-15 m-rel a felszín alatt található a talajvíztükör. A talajvízszint süllyedésbe az antropogén hatások is belejátszottak. A térségben megfelelő felszíni vizek híján a kommunális és ipari (főleg élelmiszeripari) vízellátás és az öntözővíz kivétel is a felszín alatti vizekre támaszkodik. A feltételezett illegális vízhasználat elég magas és majd háromszorosa a bevallott vízkivétel értékének. Így ez egyaránt származhat engedély nélküli vízkivételből, vagy be nem vallottból." Az illegális és legális, de túlzó vízhasználatok eredménye, hogy az utóbbi években a tízszeresére emelkedett, Debrecen környékén az évi 5 millimétert is elérte a talajsüllyedés mértéke

(https://index.hu/techtud/2020/09/23/alfold_debrecen_talaj_gaz_kitermeles_sullyedes/)

Ezen háttér adatok ismeretében kérdésként merül fel, hogy a hatásvizsgálat során megjelennek-e az illegális és be nem vallott vízkivételek a kiinduló vízmérlegben és a várható vízigények meghatározásában?

68. A következő kérdéseim vannak a Civaqua program következő üteme kapcsán:
A tervezett beruházás kapcsán milyen közép- és hosszútávú előrejelzésekkel számolnak a Keleti-főcsatorna kivehető vízhozama tekintetében?
69. Debrecen város ivóvíz ellátásának milyen jogszabály biztosít prioritást az ipari és üzleti felhasználással szemben?
70. Az esetleges időszakos vízszegénységet milyen módon fogják kontrollálni, előre jelezni?
71. Az ehhez kapcsolódó információk átláthatóságát és elérhetőségét hogyan fogják biztosítani?
72. Számítanak-e minőség romlásra Debrecen ivóvizének tekintetében? Ha igen, milyen jellegű és mértékű változás várható?
73. Stratégiai és jogi kérdések
Hogyan biztosítja a projekt, hogy a CIVAQUA program ne az ipari és városi vízigények kiszolgálását segítse elő, hanem elsődlegesen az ökológiai állapot javítását?
Kérjük ennek jogi és üzemeltetési garanciáit.
74. Készült-e olyan forgatókönyv-elemzés, amely a Debrecen térségében zajló ipari fejlesztések (pl. nagy vízigényű üzemek) kumulatív hatását együtt vizsgálja a CIVAQUA vízpótlással?
- Ha nem, miért nem?
75. A projekt hogyan felel meg a Víz Keretirányelv „nem romlás” elvének akkor, ha új, mesterséges vízbevezetésekkel alapvetően átalakítja a vízrendszer működését?
76. Vízforrás-biztonság és klímakockázat
Milyen klímaváltozási forgatókönyvekkel számoltak a Keleti-főcsatorna és a Tisza hosszú távú vízhozam-biztonságát illetően?

Kérjük megjelölni, mi történik tartós aszályos időszakokban.

77. Elsőbbséget élvez-e a helyi ökoszisztémák vízellátása akkor, ha a betáplált vízmennyiség korlátozottá válik?

Ha igen, ez hol és hogyan van rögzítve?

78. Felszín alatti vizek és Nagyerdő

A Nagyerdő vízpótlásánál alkalmazott felszín alatti vízmodellek milyen bizonytalansági sávval dolgoznak, és ezek hogyan jelennek meg a döntéshozatalban?

79. Mi a beavatkozási küszöbérték arra az esetre, ha a felszín alatti vízszint-változás kedvezőtlen irányt vesz?

Ki dönt a beavatkozásról, és milyen határidővel?

80. Mederburkolások és élővilág

Mi indokolja az élővízfolyások több szakaszán a mederburkolást egy klímaadaptációs programban, amikor ez az élőhelyek természetességét csökkenti?

81. Vizsgálták-e természetalapú alternatívák (pl. szélesebb árterek, természetes mederformák) alkalmazását a burkolások helyett?

Ha igen, miért kerültek elvetésre?

82. Monitoring, átláthatóság, lakossági kontroll

A monitoringrendszer adatai nyilvánosan, online, közérthető formában elérhetők lesznek-e a lakosság és civil szervezetek számára?

83. Van-e olyan kötelező érvényű mechanizmus, amely alapján a kedvezőtlen környezeti hatások esetén az üzemeltetés módosítható vagy felfüggeszthető?

84. Hogyan vonják be a helyi civil szervezeteket és lakosságot a hosszú távú környezeti hatások nyomon követésébe?

85. Alternatívák és döntési transzparencia

Miért nem készült összehasonlító értékelés a műszaki vízpótlás és a tájhasználat-váltáson, talajvíz-megtartáson alapuló megoldások között?

86. A projekt módosítása során milyen javaslatokat vetettek el, és ezek miért nem kerültek részletes bemutatásra a KHT-ban?

87. Kumulatív vízigények – kimondva, név nélkül is egyértelműen

Vizsgálták-e a CIVAQUA program hatásait együtt a Debrecen térségében megjelenő nagy vízigényű ipari létesítményekkel?

Ha igen, kérjük a vízmérleg-elemzések nyilvánosságra hozását.

Ha nem, miért nem tartották ezt szükségesnek?

88. Készült-e olyan forgatókönyv, amely azt vizsgálja, hogy a vízpótlás milyen mértékben teszi lehetővé új ipari vízhasználatok engedélyezését a térségben?

Vízhasználati prioritások – ökoszisztéma vs. ipar

89. Van-e jogszabályban vagy üzemeltetési rendben rögzítve, hogy vízhiány esetén az ökológiai célú vízhasználat elsőbbséget élvez az ipari felhasználással szemben?

Ha igen, hol érhető el ez a dokumentum?

90. Ki és milyen eljárásban dönt arról, hogy egy adott időszakban a rendelkezésre álló vízmennyiségből mennyi használható fel ipari célra?

Részt vesz-e ebben környezetvédelmi vagy civil kontroll?

91. Felszín alatti vizek és ipari hatások összjátéka

A felszín alatti vízkészletek vizsgálatakor figyelembe vették-e az ipari vízkivételek hosszú távú hatását, különösen a Nagyerdő és az Erdőspuszták térségében?

92. Mi történik akkor, ha az ipari vízigények és a CIVAQUA által fenntartott vízszintek egymással ellentétes hatást gyakorolnak a felszín alatti vízrendszerre?

Melyik élvez elsőbbséget?

93. Klímaváltozás + ipar = fokozott kockázat

Milyen klímaforgatókönyvekkel számoltak, amelyek egyszerre tartalmazzák az aszályos időszakokat és a folyamatos ipari vízigényt?

94. Készült-e „legrosszabb eset” elemzés arra, hogy mi történik, ha csökken a Tisza vízhozama, miközben a térség ipari vízigénye nem csökken?

95. Monitoring és átláthatóság – nem csak papíron

A monitoringrendszer kiterjed-e az ipari vízhasználatok hatásainak nyomon követésére is, vagy kizárólag a CIVAQUA műtárgyaira korlátozódik?

96. Nyilvánosan hozzáférhetőek lesznek-e azok az adatok, amelyekből a lakosság és civil szervezetek megítélhetik, hogy a vízpótlás valóban ökológiai célokat szolgál-e, vagy ipari vízbiztonságot teremt?